

طرح یادگیری معکوس

موسسه نوآوری در آموزش برای افغانستان

تابستان ۱۳۹۷

مرحله ۱: آمادگی و طرح سوال

در این مرحله از شاگردان خواسته می شود تا در خانه و یا مکاتب دولتی درس مربوطه را مرور کنند. در صورت امکان سوالات و نظراتی که به ذهن شان می رسند را یادداشت بگیرند.

این مرحله بر عهده خود شاگرد است اما اساتید محترم می توانند در ابتدای جلسه، از چند شاگرد به صورت تصادفی بپرسند که چه سوال و یا سوالاتی در رابطه با موضوع به ذهنشان آمده است.

نکته: خوب است که به شاگردان از همین ابتدای راه، نحوه سوال پرسیدن را آموزش بدهیم. چراکه پرسیدن سوال درست عملاً میزان درک شاگرد را از موضوع می رساند. در همین راستا، اگر اساتید با ایجاد فضایی دوستانه شاگردان را به پرسیدن سوال تشویق و ترغیب نمایند، فرایند یادگیری تسهیل خواهد شد.

مرحله ۲: تمرین مطالب

شاگردان که از پیش با موضوع آشنایی گرفته اند در این مرحله با طرح سوال و بحث گروهی عمق فهم شان را از موضوع افزایش می دهند.

اساتید محترم می توانند با ایجاد بحث های گروهی موضوع درسی را از زوایای مختلف برای شاگردان بشکافند. نقش اساتید در این بخش نظارات بر کیفیت بحث های گروهی است. برای این کار اساتید می توانند در صنف درس به گروه های مختلف بروند و از شاگردان در مورد بحث سوال بپرسند و در صورت نیاز بحث آنها را در راستای موضوع درسی هدایت کنند. بعد از اتمام بحث های گروهی، یکی از شاگردان به نمایندگی از هر گروه، نتایج حاصل از بحث گروهی شان را با سایر گروه ها شریک می کنند. در صورت نیاز از شاگردان خواسته شود تا گفته هایشان را بیشتر تشریح کنند. در این بخش، اساتید می توانند نظرات مهم شاگردان را جمع آوری کنند (روی بُرد بنویسند). در صورت نیاز، اساتید می توانند که نتایج جمع آوری شده را توضیح و تشریح کنند.

در آخر، اساتید می توانند با ارایه تمرینات حول موضوع درسی، یادگیری دانش آموزان را ارزیابی کنند. توجه شود که هدف از این تمرینات درک بهتر موضوع است و نبایستی جنبه رقابتی و نمره دهی برایشان در نظر گرفته شود. حتی در صورت نیاز اساتید می توانند از تمرینات گروهی هم استفاده نمایند. با توجه به نتایج تمرینات، اساتید می توانند بخش هایی را که اکثر شاگردان عملکرد ضعیف تری داشته اند را مرور نمایند.

مرحله ۳: تثبیت مطالب

در این مرحله دانش آموخته شده در مرحله قبلی تثبیت می شود. برای این کار، از شاگردان خواسته می شود تا اطلاعات دریافت شده را به صورت عملی استفاده کنند. جهت انجام این مرحله، اساتید با تنظیم تمرینات و یا پروژه های مفهومی تر به عنوان کارخانگی، میزان یادگیری شاگردان را ارزیابی می نمایند.

توجه شود که تمرینات تا جای ممکن کاربردی باشد و از تمرینات صرفاً تئوری حتی المقدور پرهیز شود. در این بخش اساتید می توانند از پروژه های گروهی هم استفاده نمایند؛ تا مهارت کارگروهی بدون حضور ناظر و معلم در بین شاگردان تقویت شود. همچنین در پروژه های گروهی، شاگردان مستعد تر می توانند سایر شاگردان را کمک کنند.

مرحله ۴: ارزیابی

در مرحله ارزیابی، دانش شاگردان با توجه به نتایج کارگروهی شان (پروژه هایشان) ارزیابی می شود. در این مرحله، اساتید می توانند از متدهایی مثل ارایه نتایج گروه در قالب پرزنتیشن، ارایه گزارش کتبی توسط شاگردان و یا متدهای مناسب دیگری استفاده نمایند.

ارزیابی پروژه های گروهی می بایست از ابعاد مختلف صورت بگیرد. برای مثال متدهای خلاقانه ای که توسط گروهی استفاده شده است، صرف نظر از پاسخ نهایی شان، در نظر گرفته شود.

